

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | שבת ראש חודש אדר | שבת שקלים

בנשיאות מורנו ורבנו הרב"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חובת הזריזות לתשובה

שנים הינו חפץ להשתחרר מאדונו אשר קנה לעצמו, כי מוכיח הוא בזה שגם מעיקרא לא ביקש להשתעבד לזולתו כי אם כדי לקיים רצון ה' ולתקן את אשר עוות. לא כן במי שבהגיעו לעת פורקן הינו מבקש להאריך את שעבודו, זה האחרון מוכיח שגם בשעה שגנב לא היתה זו כתוצאה מרגעים ספורות שבהם לא היה ביכולתו לעמוד על דעתו, אלא עבדא בהפקירא ניהא ליה, ומצד מהותו הינו דש בעקביו על כל המצוות והאזהרות, ועל כן מוכן ומזומן הוא להשתעבד משך כל ימיו אל הזולת, מבלי להתחשב במה שאמר הקב"ה 'כי לי בני ישראל עבדים'. בכך הוכיח שלא נתקדש האזון לשמש כאמצעי להמשיכו אל הטוב, ובדין תרצע. ולא רק על אמרו 'לא אצא חפשי' אלא גם על מה שעבר מעיקרא על איסור 'לא תגנוב' כי הוכח כעת שגם אז היתה זאת סיבת המכשול.

מתוך הדברים אתה לומד שעיקר הטענה שיש על החוטא אינה דוקא על עצם המכשול, כי אם על זה שניחא ליה בכך, ומתוך כך עליך להבין שעיקר הסיבה שמידת הדין מתוחה על הכלל ועל הפרט אינו כי אם כשיש הוכחות שניחא להו לישראל במעשיהם הרעים, והדברים מתבטאים באופן שהנכשלים בחטא משהים את תשובתם, בכך מוכיחים שלא היתה חטאתם כתוצאה מנסיון זמני, כי אם כן היה מן הראוי שכלוף קושי הנסיון ישובו מן המעל אשר מעלו, אם לא שניחא להם באיזולתם ר"ל.

ואכן עליהם צווח רבינו יונה (שמי תשובה שער א) שראויים להיענש מאוד על כך, וז"ל: 'ודע, כי החוטא כאשר יתאחר לשוב מחטאתו, יכבד עליו מאד ענשו בכל יום, כי הוא יודע כי יצא הקצף עליו, ויש לו מנוס לנוס שמה, והמנוס הוא התשובה, והוא עומד במרדו, והנו ברעתו, ובידו לצאת מתוך ההפיכה, ולא יגור מפני האף והחמה, על כן רעתו רבה.'

ואמרו רבותינו זכרונם לברכה על הענין הזה (קהלת רבה ז, ט): משל לכת של לסטים שחבשם המלך בבית האסורים, וחתרו מחתרת, פיצו ועברו ונשאר אחד מהם. בא שר בית הסוהר, וראה מחתרת חתורה והאיש ההוא עודנו עצור, ויך אותו במטהו. אמר לו: קשה יום, הלא המחותר חתורה לפניך, ואיך לא מהרת המלט על נפשך?! עכ"ל.

הרי לנו מדבריו שעיקר הטענה שיש על האדם הוא רק כשמוכיח במעשיו שאינו חפץ בעבודת בוראו כל עיקר, והדברים ניכרים מתוך כך שאינו נותן דעתו לשוב על המכשולים.

דברים אלו אכן מחייבים אותנו לפשפש תמיד במעשינו ולשוב תיכף על כל דבר חטא ועוון, אולם מאידך מיועדים הדברים לחזק ברכים כושלות אלו העומדים בקרב מול יצורם, ולפעמים רואים שמעשי שטן הצליח גם כשהדברים לא היו ח"ו לשביעות רצונם, שלא יפלו חלילה לזרועות היאוש ח"ו, ולא יתרפו ידיהם מן המלחמה, כי כל עוד שלא ניהא להו בעבירה לא ויטל עליהם האשמה, ואמת הדבר שעליהם להתוודות על חטאם ולשוב עליו מתוך שבירת הלב, אולם לאחר מכן לא תצא הקצף עליהם.

והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניו את אָנו במרצע

ועברו לעלם: (כא, ו)

ופירש"י: 'רצע אדניו את אָנו במרצע - אמר רבי יוחנן בן זכאי (קדושין כב): און זאת ששמעה על הר סיני לא תגוב, והלך וגב, תרצע, ואם מוכר עצמו, און ששמעה על הר סיני (ויקרא כה, נז) כי לי בני ישראל עבדים, והלך וקנה ארון לעצמו, תרצע. ר' שמעון היה דורש מקרא זה כמין חומר מה נשתנו דלת ומזוזה מכל כלים שבבית, אמר הקב"ה דלת ומזוזה שדיו עדים במצרים כשפסחתי על המשקפה ועל שתי המזוזות ואמרתי כי לי בני ישראל עבדים, עברי הם ולא עבדים לעברים, והלך זה וקנה ארון לעצמו, רצע עברי הם ולא עבדים לעברים.'

והלך זה וקנה ארון לעצמו, רצע עברי הם ולא עבדים לעברים:

הנה לפי כל הטעמים המובאים בדברי רש"י אלו מתעוררת תמיה גדולה, הן אמת שאון זו שמעה על הר סיני 'לא תגנוב' וכמו כן שמעה 'כי לי בני ישראל עבדים' ומן היושר הוא להוכיחו על כך על ידי ריצוע האון, אולם מה בין שמועות אלו לבין יתר השמועות ששמעו בני ישראל בהר סיני, למה לא חייבה התורה על ריצוע האון כי אם על העובר על 'לא תגנוב' ועל הבורח אדון לעצמו? הלוא גם העובר על יתר השמועות מוכיח בכך שאינו נותן לב אל הדברים שהאון משמיע, ואם כן מן הראוי שתהיה זה עונש כללי על כל הדברות והאמירות שבסיני.

בנוסף יש להבין שאם הריצוע בא לו כעונש על שלא התייחס את השמועה 'לא תגנוב' למה אם כן אין מענישים אותו על כך כי אם אחר שנמכר ואינו חפץ להשתחרר מהעבדות? הרי על איסור 'לא תגנוב' עבר מכל מקום.

ובהכרח עלינו להסיק שיש הבדל בין העובר על יתר המצוות לזה שנתחייב בריצוע, כי כל העוברים על המצוות אין בכך הוכחה שהם מתעלמים חלילה ממה שאזניהם שמעו, עלינו לתלות שהינם מחשיבים מאוד את השמועות ונותנים דעתם להיות זהיר בהם, אולם בשעה שבאים הם לידי נסיון נוצר מצב שהינם ברשות לבם ואינם יכולים להגביר עצמם על לבם, ואין המכשול מעיד כי אם על אותן רגעים שלא שלט ברוחו ועשה מה שעשה, אולם אין בכך הוכחה שהם מזלזלים בעצם קיום המצוות.

גם העובר על איסור 'לא תגנוב' הוא בכלל יתר העוברים על המצוות, גם אותו יש לדון לכף זכות ולומר שלעולם הינו חפץ להיות שמור מן הגזל, ורק באותה שעה שנכשל בה לא היה ביכולתו לעמוד בנסיון, אמנם מכאן ולהבא חפץ מאוד להתרחק מזה האיסור, גם הוכיח את הדברים בזה שמכר את עצמו לשש שנים כדי לשלם את הגניבה, ועל כן אינו חייב בריצוע האון, מאחר שאין בכך הוכחה שהינו מתעלם מחובתו עולמית.

אולם כל זה הוא במי שאחר שריצה את ענישו בעבודה בת שש

פר' משפטים
א' אדר תשפ"א

זמני הרלקת הגרות ומרצ"ש

הדרה"ג	4:48
מוצ"ש"ק	6:02
ר"ת	6:41

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש"א	8:22
סוק"ש"ב	9:05

הומנים למי שעון הורף

גילוח מס':

554

טיב המערכת

או נודע

איש אחד נתפס בעת שעשה מעשה פשיעה והובא לפני שופט, במשפטו אמר האיש לשופט כי לא התכוון כלל להגיע למצב שהגיע, אבל בגלל כמה הרפתקאות שעברו עליו הגיע לאן שהגיע, והוא ממש מתחרט על המעשה שעשה ומבטיח שיותר לא ישוב על מעשהו הרע, השופט קיבל את דבריו ופטר אותו בקנס קטן ושלחו לשלום, והנה לאחר זמן קצר שוב נתפס האיש ושוב הובא אל השופט, מסתכל עליו השופט בפליאה: וכי לא הבטחת לי נאמנה כי לא תשוב עוד אל אותו מעשה? ענה האיש כי אכן לא התכוון להגיע לכך אך החיים הוליכו אותו והביאוהו לאן שהביאוהו, אך הוא ממש מתחנן על נפשו ומבטיח בהן צדק כי לא ישוב עוד לכסלה, השופט שוב ריחם עליו וקנס אותו בסכום זעום ופטרו לשלום, אך כשהגיע האיש בפעם השלישית אל השופט לאחר שעבר שוב את אותה עבירה, לא רצה השופט לשמוע שום תירוצים, 'כשידעת שמצבים מסויימים מביאים אותך למעשים חמורים היה עליך להיזהר יותר' כך אמר לו, והשית עליו עונש חמור ביותר.

התורה מלמדת אותנו שכאשר שור נוגח בפעם הראשונה והשניה הוא נקרא 'תם' ופוטרים אותו בעונש קל, אך כשהשור נוגח בפעם השלישית הוא כבר נקרא 'מועד' ואז הוא ובעליו מקבלים עונש חמור, לפי חומרת הפגיעה. כעין זה הוא גם אצל כל אחד ואחד מאיתנו, אינו דומה אדם שעבר עבירה בשוגג למי שחזר ושנה על עבירתו, מכיון שהוא כבר מכיר את יצרו ויודע שהוא עלול ליפול באותם מקומות, על כן התביעה עליו היא יותר גדולה, היה עליך להיזהר יותר, לשמור יותר מראך.

כל אחד מכיר את חולשותיו ויודע בדיוק היכן הוא עלול ליפול, ולכן דווקא באותם מקומות עליו להיזהר יותר, שהרי כן כותב שלמה המלך במשלי 'יודע צדיק נפש בהמתו', אתה מכיר את הנפש הבהמית שלך ויודע לאן היא נוטה, שמור עליה שלא תיפול, שהרי על מי שכבר נכשל פעם התביעה יותר גדולה, היה עליך להיזהר יותר, לשמור יותר מראך.

(ע"פ טיב החדוה-משפטים)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיח
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

ארבע פרשיות

א. חכמינו ז"ל תקנו לקרות ארבע פרשיות בשנה מ"ח אדר עד ר"ח ניסן לזכרון ד' דברים. פירשה ראשונה היא פרשת שקלים, וקורין אותה לזכרון מצות מחצית השקל שנתייבבו ישראל ליתן לתרומת הלשכה בכל שנה עבור קרבן התמיד.

פירשה שנייה היא פרשת זכור, וקורין אותה כדי לזכור מעשה עמלק, זמן קריאתה בשבת שלפני פורים, כדי לסמוך הקריאה למעשה המן שהיה מזרע עמלק, וכדי להקדים זכירת מחיית עמלק לעשייתה, וכדכתיב "והימים האלה נזכרים ונעשים".

פירשה שלישית היא פרשת פרה אדומה, וקורין אותה בשבת שקודם פרשת החודש, שכן היה במדבר שריפת הפרה סמוך לניסן, כדי להזות בה את ישראל באפר החטאת מיד אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו לעשות הפסח בזמנו, ולכן קורין פרשה זו בכל שנה, להתפלל לפניו יתברך שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה.

פירשה רביעית היא פרשת חזקיהו, וקורין אותה בשבת הסמוך ל"ח ניסן, כדי לקדש חודש ניסן, דכתיב "החודש הזה לכם ראש חדשים", ומ"א מן זה עיקר הקידוש, אלא עיקר הקידוש הוא בעת ראיית הלבנה שמקדשין אותו ב"ד, וקריאה זאת אינה אלא מדרבנן (מ"ב ריש ט"ו תפ"ח).

ג. בעת קריאת ד' פרשיות ישמע הקורא כל תיבה ותיבה מתוך החומש בפנים, כדי שלא יפנה מחשבתו לבטלה ח"ו (יסושו"ע שרי המפקד פ"ב).

ד. אם אירע שלא קראו הפרשה מענינו של יום אין לה תשלומין לשבת הבאה (מ"ב ט"ו סק"ג). ויא"א שפרשת פרה יש לה תשלומין בשבת הבאה שהיא פרשת החודש, ולאחר קריאת פרשת השבוע יקראו בספר אחר פרשת פרה עם ברכה לפניה ולאחריה, ואח"כ יקראו בספר שלישי פרשת החודש, ויאמרו ההפטר של פרשת החודש (שב"ל ח"ד ט"ו ע"א).

ה. מה שקורין אותה בשבת זו, מפני שבאחד באדר היו משמיעין על השקלים כדתנן בריש מס' שקלים, והטעם מפני שאז הוא תחילת השנה לענין זה שיש להביא קרבנות הציבור מתרומה חדשה, ולכן היו משמיעין באחד באדר להביא שקליהן כדי שיהיו מוכנין ל"ח ניסן. ואף אנו קורין פרשת שקלים בזמן הזה כדי שיהיו משלמים פרים שפתינו לזכרון זה (ערוה"ש שם ט"ב מ"ב סק"ג).

ו. ר"ח אדר הסמוך לניסן שחל להיות בשבת, קורין פרשת שקלים שהיא כי תשא, עד ועשית כיון נחשת, ומפסטי, ויכרות יהודעי, ומוציאין שלשת ספרים, באחת קורא פרשת השבוע ששה אנשים, ובמקום שנהגו להוסיף מוסיפין, ובשני של ראש חודש, ומתחילין ובוים השבת, ומניחין ספר תורה השלישית אצלה ואומרים חצי קדיש, ובשלישי קורא מפסטי בפרשת שקלים (ש"ע שם ט"ב ומ"א סק"ד ה).

ז. אם אחר שגמר פרשת השבת טעה ולקח הספר תורה שהיתה מגוללת על פרשת שקלים, ובירך לפניה והתחיל לקרות, יסיים בפרשת שקלים, ואח"כ להעולה בספר תורה

השלישית למפסטי יקרא עמו בפרשת ראש חודש, וההפטר יאמר השמים כסאי, מאחר שבקריאת התורה נסתים מענין של שבת וראש חודש (מ"ב סק"ה).

י. אם שכחו ולא קראו פ' שקלים, מוציאים ספר תורה וקוראים פ' שקלים בברכה לפניה ולאחריה, ואם לא נזכרו עד אחר שבת אין לו תשלומין (רעק"א ט"א).

יא. בערב שבת שקלים יפריש עשרים ושש פרוטות לצדקה, כמנין שם הוי"ה ברוך הוא, ובראש חודש אדר יפריש שלש עשרה פרוטות כמנין אח"ד, והם כנגד שלשה פעמים אח"ד, נגד שלשה תרומות שהיו תורמין, ועל ידי כן יצא מל"ט קללות, ויזכה לט"ל של תחיה (מעשה הנדקק דף קכ"ט אות ס"ה, מל"ח ט"ו ל"א ט"ז).

יב. קודם קריאת פרשת שקלים יאמר האדם בשמחה עצומה לשם יחוד וכו' הריני מוכן לשמוע קריאת פרשת שקלים שנכתב בתורתנו הקדושה כמו שתקנו לנו חז"ל (יסושו"ע שם).

יג. בשל"ה כתב שאף אם ארבע פרשיות הן דרבנן, יש לזוהר בהן יותר מפרשיות של כל השנה (א"י ט"ק כ"א).

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבעב"ן שליט"א

ד. אם שכחו לקרות אחד מן הארבע פרשיות, ונזכרו אחר שכבר אמרו ההפטר של סדר השבוע בברכותיה, מוציאים ס"ת וקורין בו הפרשה בברכה לפניה ולאחריה, ויאמרו קדיש אח"כ, ומפסטיין בלא ברכה לפניה ולאחריה. ואם נזכרו באמצע הברכה שלפני ההפטר לאחר שכבר אמר השם של תחלת הברכה, יגמור את הברכה ויאמר קצת פסוקים מהפטר השבוע (כ"ד שתייה לברכה מקום לחול) בלא ברכה אחריה, ויציאו ס"ת וקורין בו לאחד מענינו של יום, ואחר ברכה אחרונה יאמרו קדיש, ויקרא הפטר בלא ברכה לפניה, אבל הברכות שלאחריה מברך. ואם נזכרו מיד אחר שבירך ברכה אחרונה על התורה, יוציאו ס"ת אחרת ומניחין אותה אצל הראשונה, ויאמרו קדיש, ואח"כ קורין עולה אחר שיקרא מענינו של יום, ויקרא ההפטר בברכותיה (מ"ב ט"ו סק"ג).

ה. אע"פ שבשאר שבתות אם נמצא טעות בס"ת בשעת קריאת המפסטי אין מוציאים ס"ת אחרת, מ"מ בשבת של ארבע פרשיות שקריאת המפסטי הוא לחובת היום, אם נמצא טעות בשעת קריאת המפסטי מוציאים ס"ת אחרת (מ"ב ט"ו סק"ג).

ו. מעיקר הדין קטן עולה למפסטי בד' פרשיות (הרמ"א ט"ו תפ"ב ט"ז), שהרי הש"ץ שהוא גדול קורא ומשמיע לציבור ומוציאין ידי חובתו, ויש מחמירין בדבר שאין קורין לקטן לעלות למפסטי בד' פרשיות, וכן נוהגין (מ"ב ט"ו סק"ג ובה"ל שם ד"ה או בד').

ז. נוהגין לומר יוצרות בשחרית של ארבע פרשיות, ובפרשת שקלים ופרשת החודש אומרים יוצרות גם במוסף (מ"ב ט"ו תפ"ח סק"ג).

ח. נכון שבכל הפרשיות ראוי למדקדק בדבריו לכון דעתו ולשומעם מפי הקורא (שם ט"ו).

ט. בכל ארבע פרשיות אין מזכירין נשמות ואומרים צו"צ במנחה. ולענין אב הרחמים, כתב בא"ר בשם הגמ"ר ד"ל בהם אב הרחמים, ובד"מ בשם מהר"ל משמע דאין אומרים בהם אב הרחמים וכן העתיק בדה"ח (מ"ב ט"ו תפ"ח סק"ח).

י. כפי שרואים אנו שאם ה'דוד' המשפיע אינו חם מספיק, הרי ממילא גם המקוה לא יכולה להתחמם כראוי לה...

כאשר איש ישראל מלא חמימות והתלהבות דקדושה, הרי יש בכוחו להשפיע ולחמם עוד יהודים, להחזיר בהם גם כן התלהבות וחשק דקדושה. - אבל אם הוא עצמו קר וצונן נא קאלטע...] כיצד יוכל לחמם יהודים אחרים...

הבערה ללא יצאה ואפשר שלכן נהגו הרבה צדיקים להתפלל בקול רעש גדול ובהתלהבות עצומה, במיוחד נודעו עבודת התפילה בחצרות הקודש קארלין, שנהגו זה מדורי דורות להתפלל בחיות עצומה ובהתלהבות נוראה, עד שנראה כי קירות בית המדרש מתנוודים מן הקול האדיר. כן מסופר על שני חסידי קארלין שנקלעו לשבת לחצר קדשו של הרה"ק מהר"י מבעלזא ז"ע, ובהיות שדרכם בקודש היה להתפלל בהתלהבות ובכוח גדול, ואילו כאן בחצר הקודש בעלזא נוהגים להתפלל יותר במתינות ולא להרעיש כל כך בשעת התפילה, לכן נכנסו לפני שבת אל הרה"ק מבעלזא לקחת שלום ממנו וליטול את רשותו להתפלל כפי מנהגם, אולם הרה"ק מבעלזא לא הסכים עמהם, ואמר להם שאם הם רוצים לשבות אצלו יש להם להתנהג כפי מנהג המקום ולהתפלל במתינות.

מחמת כבוד הצדיק אשר עתה הם חוסים בצילו, קיבלו על עצמם שני החסידים את מנהג המקום וכבשו את עצמם שלא לצעוק כלל, אולם כל זה היה רק עד תפילת שחרית של שבת קודש, כי בשעה שהתחילו לומר את הפיוט של 'נשמת' כבר לא עצרו כח ברוחם, השלהבת הפנימית שבערה בקרבם התלקחה לאש יוקדת עד ששכחו לגמרי היכן הם נמצאים, והתחילו לצעוק בקולי קולות כאשר הייתה באמנה איתם.

מיד לאחר התפילה, כאשר שבה אליהם רוחם, הבינו את אשר אירע, ובושה כיסתה את פניהם, איככה העיזו פניהם להמרות את פיו של הרה"ק מבעלזא ועוד בתוך בית מדרשו הפשך בעמוד ג' <

מטבע של אש

באותו החמימות שקלקלו בו יתקנו

שבת שקלים' מכונה כך על שם הקריאה של פרשת שקלים שתקנו חכמינו ז"ל לקרוא בשבת שלפני חודש אדר, בכדי להזכיר לעם את המצוה לשקול מחצית השקל לטובת בית המקדש, ואף עתה, שבעונותינו הרבים אין לנו את בנין בית המקדש, ואין מצות שקלים נוהגת בזמן הזה, מכל מקום אנו ממשיכים לקרוא את פרשה זו, בכדי שתחשב לנו הקריאה כאילו קיימנו מצוה זו בפועל ממש, כדכתיב (והשע"ד, א.) "ונשלמה פרים - שפתינו".

בפרשת שקלים נאמר (שמות ל, יא): "ונתנו איש כופר נפשו לה... זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש". ואומר שם רש"י: "הראה לו כמין מטבע של אש, ומשקלה מחצית השקל, ואומר לו כזה יתנו". ובספר הקדוש 'בית אהרן' פירש על דרך העבודה מהו אותו 'מטבע של אש' וכיצד נעשה לכופר נפש, וכותב בזה הלשון: "פירוש - הראה להם שבאותו מטבע של אש שקלקלו בו יתקנו. באותו החמימות שקלקלו בו יתקנו בכל אחד מהמדות".

ונראה מדבריו של הרה"ק מקארלין ז"ע, שלא די בעצם קיום פעולת המצוות כמצוות אנשים מלומדה, אלא צריך לעשותם מתוך התלהבות וחמימות, וכאשר מקיים את המצוות בדרך זו זוכה לתקן ולכפר את אשר פגם מתוך חמימות, שכידוע יצר לב האדם בוער בו כאש ומבקש להחטיאו תמיד, ועבודתנו לקחת את אותו חמימות והתלהבות ולהשתמש בו לצד הקדושה ולקיים התורה והמצוות, וזהו תיקון למה שפגם בחמימות ליבו - כופר נפשו לה'.

רק מי שבווער בעצמו יוכל לחמם את השני ההתלהבות והחמימות לכל דבר שבקדושה הינה אבן יסוד לכל קיום היהדות, כי כל דבר שעושים אותו מתוך שמחה והתלהבות יש לו קיום והמשכה, גם לעצמו וגם לאחרים שרואים את העסק וההתלהבות ונכנס בקרבם חשק לעשות כמותו, וביותר משפיע הדבר על בני הבית ועל הצאצאים, שגם בהם יכנס החשק והנעימות של תורה ומצוות, והדברים אמורים בכל מצוה וכל הנהגה טובה, אם הדבר נעשה מתוך חמימות והתלהבות דקדושה, נחקה הדבר היטב בליבותיהם של הילדים הרכים עד כי יזקינו לא יסור מהם.

ידוע ומפורסם כמה היה אותו זקן מרן החפץ חיים זצוק"ל טורח ומתעסק הרבה בטהרתם של ישראל, שיהא 'מקוה טהרה' טוב וראוי בכל אתר ואתר. בהיותו פעם בעיר אחת, והלך כדרכו לטבול במקוה, מצא שלא חיממו את המים כראוי. כשהרגיש החפץ חיים שאין המים במקוה מחוממים כדבעי, ניגש לבדוק את הדוד הגדול שממנו מחממים את מי המקוה, ומצא שגם הדוד עצמו לא מספיק חם...

החפץ חיים העיר על כך לבלן, והוסיף, שנוכל ללמוד מכאן גם 'מוסר השכל' חשוב, שבכדי להשפיע 'חמימות' [וארבעה] לאחרים, צריך שיהא מתחילה הוא עצמו מלא חמימות. כפי שרואים אנו שאם ה'דוד' המשפיע אינו חם מספיק, הרי ממילא גם המקוה לא יכולה להתחמם כראוי לה...

כאשר איש ישראל מלא חמימות והתלהבות דקדושה, הרי יש בכוחו להשפיע ולחמם עוד יהודים, להחזיר בהם גם כן התלהבות וחשק דקדושה. - אבל אם הוא עצמו קר וצונן נא קאלטע...] כיצד יוכל לחמם יהודים אחרים...

הבערה ללא יצאה ואפשר שלכן נהגו הרבה צדיקים להתפלל בקול רעש גדול ובהתלהבות עצומה, במיוחד נודעו עבודת התפילה בחצרות הקודש קארלין, שנהגו זה מדורי דורות להתפלל בחיות עצומה ובהתלהבות נוראה, עד שנראה כי קירות בית המדרש מתנוודים מן הקול האדיר. כן מסופר על שני חסידי קארלין שנקלעו לשבת לחצר קדשו של הרה"ק מהר"י מבעלזא ז"ע, ובהיות שדרכם בקודש היה להתפלל בהתלהבות ובכוח גדול, ואילו כאן בחצר הקודש בעלזא נוהגים להתפלל יותר במתינות ולא להרעיש כל כך בשעת התפילה, לכן נכנסו לפני שבת אל הרה"ק מבעלזא לקחת שלום ממנו וליטול את רשותו להתפלל כפי מנהגם, אולם הרה"ק מבעלזא לא הסכים עמהם, ואמר להם שאם הם רוצים לשבות אצלו יש להם להתנהג כפי מנהג המקום ולהתפלל במתינות.

מחמת כבוד הצדיק אשר עתה הם חוסים בצילו, קיבלו על עצמם שני החסידים את מנהג המקום וכבשו את עצמם שלא לצעוק כלל, אולם כל זה היה רק עד תפילת שחרית של שבת קודש, כי בשעה שהתחילו לומר את הפיוט של 'נשמת' כבר לא עצרו כח ברוחם, השלהבת הפנימית שבערה בקרבם התלקחה לאש יוקדת עד ששכחו לגמרי היכן הם נמצאים, והתחילו לצעוק בקולי קולות כאשר הייתה באמנה איתם.

מיד לאחר התפילה, כאשר שבה אליהם רוחם, הבינו את אשר אירע, ובושה כיסתה את פניהם, איככה העיזו פניהם להמרות את פיו של הרה"ק מבעלזא ועוד בתוך בית מדרשו הפשך בעמוד ג' <

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

בורא נפשות וחסרונן

"אבא מתי כבר תבוא הביתה מוקדם!! כבר המון זמן שאתה לא בבית בערב!!!"
זה מסוג המשפטיים שאני שומע לאחרונה מביתי הקטנה שנרא מתגעגעת לשהותי בבית בשעות הערב מה שנבצר ממני לאחרונה משום שעובד אחד יושב שבעה על אביו שנפטר ועובד אחר נכנס ללמוד בישיבה והפסיק לעבוד ב"ה עוד אחד לא חש בטוב בקיצור אין עובדים ואני כבעל העסק נאלץ להשלים את חסרונם של העובדים החסרים בשעות לא שעות.
יום אחד התקשרה ביתי הקטנה והתחננה שאסגור את החנות ופשוט אבוא להכין יחדיו ארוחת ערב, נצטב לי הלב אבל ניסיתי להסביר לה שאין לי עובדים ואני לא יכול פשוט לסגור וללכת אבל השארתי לה תקוה אחת שאם תתפלל אולי ה' יביא פתרון.
ניתקתי את השיחה בכאב לב שהרי ברור לי שהילדה לא מבינה את הדברים לעומקם ואיך אוכל להסביר לה באופן שתביין?
השיחה האחרונה עם ביתי היה בחנות דרך רמקול של המכשיר שלי כך שגם העובד שלי שמע את השיחה.
לא חלפו ארבע דקות ועובד לשעבר שעבד אצלי לפני שנים נכנס לבקר בחנות ופנה אלי בשאלה: "תגידי למה שלא תלך הביתה כמה שעות ואני אחליף אותך? בכלל בימים האלו עד שיחזור משבעה העובד אם תרצה!!!"
מדובר בעובד שכל פעם שבקשתי טובה שיחליף אותי נתקלתי בסירוב והנה הוא מציע את עצמו בעצמו...
העובד השני התפרץ ואמר לו שהרגע הבת שלו התחננה שיחזור הביתה. יצאתי מהחנות והתקשרתי הביתה לעדכן על ההתפתחויות החדשות, ההתרגשות הייתה גדולה מכיוון שביתי הקטנה גייסה את אחותה הגדולה ואחיה וכולם אמרו פרקי תהלים חמישה פרקים כל אחד ואיך שסיימו קבלו את הטלפון ממני.
ראינו עד כמה כוחה של תפילה מגעת עד כיסא הכבוד ממש שרצונה של ביתי התמלאה מעובד שתמיד תמיד מסרב לעזור והנה כוחה של התפילה פעלה את פעולתה.
בתודה לה' על כל חסדיו.
בעל המעשה: ש. א.
.....

הפענוץ לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנץ לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

כסף תלוה את עמי

מצוות הלוואת כספים היא המעלה היותר גדולה שבצדקה, כמו שנפסק בשולחן ערוך הלכות צדקה (יו"ד סימן רמט ס"ו): "שמונה מעלות יש בצדקה, זו למעלה מזו. - מעלה הגדולה שאין למעלה ממנה, המחזיק ביד ישראל המך, ונותן לו מתנה, או הלוואה וכו'" עכ"ל.
רבינו הרא"ה ז"ל בספר החינוך (מצוה סו) מבאר טעם ושוש מצוה זו, לפי שרצה הא"ל ב"ה שיהיו בראיו מלומדים ומורגלים במידת החסד והרחמים, כי היא מידה משובחת. - ומתוך שיהיו מוכשרים במידות הטובות, יהיו ראויים לקבלת הטובה.

"אם כסף תלוה את עמי, את העני עמך וגו'" (בב, כד)

שונים. פעם הוצעה בפניו עסקת נדל"ן יקרה ומשובחת באחת הערים באנגליה, שנצרך להשקיע בה כמה מיליונים טובים. היתה זו עסקא מיוחדת בהזדמנות פז, שאמורה להניב פירות נאים עם רווחים גדולים. - אחד מידידיו סוחר עתיר נכסין מלונדון הבירה, שהציע בפניו את רכישת עסק זה.

ביקש לקנות עמו בשותפות את אותה אחוזה, אך אמר שהיות וכעת בתקופה זו אין לו מעות מצויים לשלם את מחצית הסכום הנדרש, בעקבות עסקה כושלת שנפלה בה בהפסדים גדולים. לפיכך מבקש הוא מהרב בולאק הלוואת לו את מחצית הסכום, החלק שעליו להשקיע באותו עסק, על מנת לפרוע את חובו כשירווח לו. ובהיותו איש חסד מפורסם ישר ונאמן, נענה לבקשת הלוואה.

השניים ערכו ביניהם 'שטר חוב' כדת וכדין, בו נפרטו תאריכי פירעון מדויקים, סדרי תשלומים, ואף את השעבודים שמשעבד הלווה לפירעון החוב הגדול, שהסתכם בסכום גדול ומכובד.

והנה אתא ובא עת פירעון, ותשלום החוב כאילו 'נשכח' מליבו של הלווה... הרב בולאק המתין בסבלנות תקופה מסוימת, אולי יתעורר הלווה מעצמו ויבין שעליו להסדיר את התשלום, ומשלא הגיע הפירעון ולא כלום הבין שעליו לפעול מעצמו באם אינו רוצה שירד כל אותו חוב לטמיון.

מתחילה שלח אל רעהו האנגלי מכתב נאה ונעים, ובו הזכירו אודות החוב שעליו לשלם. ומשלא נענה ולא הגיעה שום תשובה, נאלץ להחריף את צעדיו, ושיגר אליו מארצות הברית מכתב תביעה נחרץ, שעליו להסדיר את חובו מיידי!

לאחר כמה מכתבי התראות שלא הועילו מאומה, הבין הרב בולאק שאין שום ברירה בפניו, ויהיה מוכרח לצאת בעצמו במסע לבריטניה, שם יוכל לטפל בכל תיק הלוואה זו מקרוב, להגיש את תביעותיו בצורה מסודרת, ולהחזיר את ממונו האבוד.

בטרם הפליג לדרכו הכין את כל המסמכים

| הפשך בעמוד ד' <

ומהאי טעמא אין הקב"ה מצידו מספיק לעני את כל מחסורו, כדי לזכות את בני ישראל, שלוחיו הנאמנים, במצוות הלוואת כספים. [ואילו העני מצידו נצרך לעניותו מחמת חטאו, עיין שם].
ומקורו טהור בסוגיא דפ"ק דבבא בתרא (י.): תניא, היה רבי מאיר אומר, יש לו לבעל הדין, להשיבך, ולומר לך, אם אלוקים אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסך?
אמור לו: הקדוש ברוך הוא אינו מפרנס עניים, כדי שאנו ניתן להם צדקה, ועל ידי זה ניצל מדינה של גיהנם. - ואת זו השאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, עיין שם.

הבה נתחזקה נא במצוה זו המעולה מכל הצדקות שבעולם. ובעמדתנו כה בשבת אחרון של ימי השובב"ם המקודשים והנעלים, הכל הולך אחר החיתום!
נתקן נא את מידותינו כרצונו של מקום ב"ה, תיקון המידות הוא התיקון המשובח ביותר בכפרת ימי השובב"ם. ובכך נהיה מלומדים ומורגלים במידה המשובחת של החסד והרחמים, ומפוארים במידות טובות וישרות, כראוי וכיאות לעם טוב וישר!

-> <-

שמעתי מכבוד אבי מורי זצוק"ל, על אחד הנגידים החשובים שבארצות הברית, יהודי נכבד ירא ושלם, ה"ה הרב בולאק ז"ל.
עסקיו המסועפים התנהלו על פני מדינות שונות ברחבי תבל, וגם בעיר לונדון הבירה היו לו עסקים

>| הפשך פעמוד ב' | טיב ההתחזקות

ובנוכחותו. מיד במוצאי שבת, כאשר התכוננו לצאת את פני העיר ולהמשיך בדרכם, נכנסו שוב אל הרה"ק ז"ע להיפרד ממנו ולהתנצל על משוגתם שהיה בלא כוונה, כשבדעתם נכונים היו לקבל ניזיפה על מה שהתנהגו שלא כהוגן.

אולם לגודל פליאתם ראו את פני הרה"ק מבעלזא מאיר לעומתם באנפאה נהירין, ופתח את פיו הקדוש לפייס את דעתם ולהרגיע את רוחם שחם ושלום אין לו עליהם שום כפיידא ותרעומת על שהמרו את פיו. והסביר להם שכל מה שלא התייר להם מלכתחילה לצעוק בתפילה, היה רק מחמת שכבר בערב שבת באו להודיע לו שלמחר יצעקו בתפילה, ועל דבר זה לא היה יכול להסכים, דשמה אין זה אלא התלהבות מעושה ולא אמתית, אולם אם מתוך תפילתם התלהב ליבם כל כך עד שלא שלטו על עצמם והרעישו בקולי קולות, את זאת לא נתכוון מעולם לאסור...
ונסיים בדברות קדשו של הרה"ק בעל ה"ש"ם משמואל' בפרשת שקלים (תרע"ח): "הראהו השי"ת מטבע של אש, והוא רמז על התלהבות האדם בתורה ועבודה רשפיה רשפי אש, האש הזה הוא מלבן ושורף את כל לכלוך וכל שחרות, מה שאין בכח שום מצוה בלתי התלהבות ואש דת לעשות. ואין שום ערך ודמיון לתורה ועבודה הנעשה בהתלהבות לנעשה בלתי התלהבות, וזה יסוד הימים הקדושים המתעלן והולכין, ולא יעבור יום בלתי התעוררות אש להבה בקרב לבו".

הדרושים להגשת התביעה, את שטר החוב המקורי כתוב וחתום, עם השעבודים השונים. את העתק כל המכתבים וההודעות ששלח בדרישת התשלום, עם התאריכים המדויקים. וכשהיה 'תיק ההלוואה' מוסדר ומושלם, עלה על כנפי האווירון המפואר, בטיסה ישירה אל הממלכה הבריטית.

גלגלי המטוס נחתו על אדמת אנגליה ביום רביעי בשבוע, ומשהחל הרב בולאק לתכנן את צעדיו בהסדרי תביעת התשלום והפקעת השעבודים, חשב לעצמו שאולי אין זה מן הראוי לפתוח בעסק תיק תביעה שכזה לפני השבת, שכן אם יתחיל עמו במשא ומתן ובתביעותיו הנחרצת הרי זה בוודאי יפריע לו את מנוחת השבת. ולפיכך החליט שלא להתעסק עם הלווה כלום עד לאחר שבת קודש.

נכנס אפוא הרב בולאק אל אחד המלונות המפוארים שבעיר, הניח את תיק ההלוואה בצד, בהמתנה עד לאחר שתחלוף השבת.

והנה פרשה שבת המלכה את כנפיה על בתי בני ישראל קודש, היתה זו שבת פרשת משפטים! והרב בולאק, שכבר הכיר את סמטאותיה ומשעוליה של לונדון מנסיעות קודמות, פסע בצעדים מתונים אל בית הכנסת הגדול שבשכונה, שם התפלל עם הציבור את כל תפילות השבת. בשחרית של שבת, בעת קריאת התורה שבפרשתנו, נקרא הרב בולאק לעלייה לתורה. ובתור אורח נכבד מאמריקה, התכבד בעליית "שלישי" החשובה.

כאשר עלה הרב בולאק אל התורה, השתאה ונפעם לנוכח הפסוקים שקראו לפניו בתורה בעלייתו, שהיו קולעים השערה בדיוק בשבילו. כאשר הקריא הבעל קורא לפניו: "אם פָּקֹחַ פְּלֹחַ אֶת עַמִּי, אֶת הָעָנִי עֲמֹךְ, לֹא תִהְיֶה לוֹ פְּנוּשָׁה וְגו'".

בהיות הרב בולאק חזור באמונה פשוטה ותמימה, חשב לעצמו, שכנראה הראו לו סימן מן השמים, בדיוק במה ששייך לעניינו. - כידוע שבעלייה לתורה נרמזים בפסוקי העולה העניינים הנצרכים לו. - והנה כאן רומז השי"ת לפניו "לא תהיה לו כנושה?". על אתר נפלו בדעתו מחשבות, מי יודע מה מצבו של הלווה? ואף כי בעבר היה אחד מן העשירים של אנגליה, אולי נפל שוב באיזה עסק ביש, והגיע עד פשיטת רגל...

הוא הסיק מאותו 'סימן' ששלחו אליו מן השמים,

משנבנם אדר מרבין בשמחה •

הננו להודיע כי

לקראת חג הפורים

ניתן להשיג ספרי מורנו ורבנו:

שער הכוונות

עם פירוש טיב הכוונות - פורים

טיב המועדים

על מגילת אסתר ופורים

רמה, וכבר יצא שמו לתהילה ברחבי ירושלים! השמועה על הגמ"ח הגדול והמשומן במזומנים זמינים ומכונים, הגיע גם לאזניהם של הגנבים הממולחים, שהעדיפו תמיד לחפש אחר גניבות גדולות... וכשנודע להם שרבי זונדל 'מגלגל' אלפים רבים של 'מזומנים', החלו לעקוב אחר תנועותיו, כדי למצוא מקום תורפה בו ניתן להזדחל ולערוך גניבה רבתי כדבעי.

והנה גילו העוקבים, את הימים ואת השעות בהם נושא עמו ר' זונדל בצאתו מן הבנק כסף מזומן רב הטמון בכיס מעילו, כדי לחלקו לאנשים השונים שהפקידו אצלו את השיקים שלהם והמתינו לפדיונם במזומנים. - הם ארבו לו כמה ימים ומצאו את נקודת התורפה, ובעוברו בדרכו לבית הכנסת עם הכספים הרבים, הם 'כייסו' ממנו וגנבו בחטף את כל המעטפה השמנה בלא שישים לב לכך. משהגיע רבי זונדל לבית הכנסת, ברצונו לחלק לאנשיו את הכסף, התפלא ונדהם לגלות שכל הכספים שהוציא זה עתה מן הבנק נעלמו ופרחו, עד פרוטה אחרונה...

כשקבל על כך בפני המתפללים הגדומים, החלו תיכף בחיפושים קדחתניים אחר אותם ברנשים שפלים, וכבר רצו לערב גם את גורמי המשטרה בחיפושים... אך בהיות שהגיע ובא זמן התפילה בבית הכנסת, לא הסכים רבי זונדל להפריע את סדרי התפילה, והוא נעמד להתפלל במתינות ובכוונה כמונה מעות, וכך עד סוף התפילה התפלל לאט ובכוונה, מילה במילה כדרכו בקודש.

לאחר התפילה התיישב תיכף לומר את שיעורו הקבוע בדף היומי, השיעור נאמר בבהירות נפלאה כמו בכל יום, ולא ניכר בו כלל שהוא מוטרד ומודאג. כשנשאל לאחר מכן כיצד ניתן לגשת כך לתפילה ולימוד התורה שיעורים כסדרן, אחר גניבה קשה כזו? - אמר ר' זונדל בתמימות ובפשטות: הרי 'השלוחים' נטלו את זה!...

כך היה מכנה רבי זונדל את הגנבים, שנקראו אצלו 'שלוחים', כי אין הם אלא שלוחי ההשגחה העליונה, שכן הכל 'נשלח' בשליחות עליון! - והיה ליבו חדור באמונה פשוטה ותמימה, שבדודאי מושגח הכל בטיב ההשגחה העליונה, בעינא דאשגחוחא תדירא, ומה לנו כי נמלא את ליבנו בדאגה מיותרת? - "השלך על ה' יהבך!" (תהלים נה, כג).

[כינוס בני התורה לזכרו של הגמ"ח ר' זונדל זצוק"ל]

שאין זה נכון לתבוע מן הלווה את חובו, כדי שלא יהיה לו כנושה.

ואכן תיכף לאחר השבת ארזו הרב בולאק את חפציו במהרה, וחזר תיכף אל אמריקה כלעומת שבא, וויתר לחבירו על כל אותו דין תורה. כדי לקיים בו מצות "אם כסף תלוה את עמי לא תהיה לו כנושה!"

[פריטות, קובץ 131222]

- > < -

רבינו הגאון הצדיק רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל "אור החמה", החזיק בביתו גמ"ח פריטת שיקים גדול ומפורסם, ששימש את בני ירושלים הטהורים לפריטת 'שיקים' לכסף מזומן. - מלבד "גמ"ח כלים" שפתח בביתו, לעריכת שמחותיהם של ישראל בכלים נאים ומתקנים.

אנשי ירושלים מכל העדות ומכל החוגים היו משחרים תדיר לפתח הגמ"ח של ר' זונדל, והוא היה פורט להם את ה'צ'קים', ונותן תמורתם כסף מזומן. הסיבה שבגינה פתח ר' זונדל גמ"ח זה, כאשר בימים ההם בטרם עידן ה'כספומטים', היו צריכים על פריטת כל ש"ק להמתין בתורות הארוכים שבסניפי הבנקים, וחשש ר' זונדל לביטול תורה של האברכים הרבים, שלא יכלו את זמנם שם. לפיכך לאחר שהצטברו תחת ידו קבוצת שיקים, היה הוא פורט את כולם יחדיו בסניף, וחוסך מזמנם היקר של בני קרנתא דשופריא.

שנים רבות ניהל רבי זונדל את הגמ"ח הענק ביד

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצוי"ב

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

לע"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחט"א רבי ישראל יצחק ולבעי י"ח נסלו תנצבה.

לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלבעי י' סיון תנצבה.

שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה

shivti11@gmail.com

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגועניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173